

La por i l'autodestrucció

Adiferència d'altres clàssics de la novel·lística japonesa contemporània, com és el cas de Kawabata, Tanizaki i Mishima, Kenzaburo Oe prescindeix dels aspectes més simbòlics per imposar un realisme, que explica a la perfecció les inquietuds i pors de l'home actual. Com els tres escriptors esmentats, Oe és un d'aquells narradors que no oblidés, independentment del seu currículum, farcit de premis, entre els quals el Nobel de literatura del 1994.

Quan el vaig llegir per primer cop, mitjançant una traducció castellana de l'editorial Anagrama, la impressió em va fer pensar que la literatura japonesa estava al costat de la nord-americana per qualitat. I els llibres posteriors traduïts d'Oe així ho han confirmat, especialment *El grito silencioso* i *Cartas a los años de nostalgia*, també publicades per Anagrama. Han hagut de passar dues dècades perquè Oe sigui traduït al català. L'acaba de presentar 1984 en una magnífica traducció d'Albert Nolla.

Una qüestió personal conté molts aspectes autobiogràfics de la vida de l'escriptor, no només per la formació –el protagonista és un professor de literatura anglesa– sinó sobre la raó essencial de l'argument, la lesió cerebral del fill del personatge, que Oe també va haver de patir. Aquí hi ha l'entramat, al voltant de la reacció del pare quan li diuen el defecte del seu fill. Tota l'evolució del nus de la novel·la és al voltant d'aquests dies posteriors. El protagonista,

Autobiogràfic

Un professor de literatura anglesa a Tòquio afronta el naixement del seu primer fill, amb una greu malaltia cerebral.

Bird, té el somni de viatjar a l'Àfrica, resisteix un matrimoni avorrit però estable i és en un període de consolidació professional a una acadèmia de Tòquio. Tot se'n va en orris quan el fill neix amb una hèrnia cranial. Bird es torna a enfonsar en la beguda, va a la deriva fins a arribar borratxo a classe, on vomita i es veu obligat a dimitir, i es refugia en la Himiko, una antiga companya de la facultat, amb qui va tenir les primeres relacions sexuals, que viu sola després d'enviudar.

La baixada als inferns està detallada des d'unes descripcions poètiques, com els passejos amb el discapotable de la Himiko, el despertar en què el desconcert el resitua en la dicotomia de continuar fugint de la realitat del seu fill –que des del primer moment desitja que es mori– i l'esperança d'afrontar els cops de la vida.

El debat s'estableix primer entre la vida i la mort del nounat, i després en l'assumpció d'un canvi tant pel que fa al seu matrimoni –l'alternativa de la Himiko és ben present perquè representa la modernitat i el sexe– o bé amb l'acceptació de la situació per assumir la responsabilitat. En aquest extrem, *Una qüestió personal* també és una novel·la d'ini-

ciació que les que plantejaven els narradors europeus de la postguerra o els americans. L'antiheroi avança contra el seu destí i el desenllaç ens durà a territoris tan moralistes com reals. El to naïf, en certs moments criticable, és un altre dels encerts per a la coherència d'una novel·la magistral. *

UNA QÜESTIÓ PERSONAL Kenzaburô Ôe

Trad: Albert Nolla
Editorial: 1984
Pàgines: 256
Preu: 18 euros

El Nobel japonès
Kenzaburo Oe,
traduït per primer
cop al català
XAVIER BERTRAL

ASSAIG FERRAN AISA

Dickens i els seus fantasmes

El periodista David Aliaga (Hospitalet de Llobregat, 1989) ha col·laborat en publicacions d'àmbit acadèmic i s'ha centrat en la investigació del periodisme dels anys trenta. L'editorial Base li acaba de publicar el seu primer llibre, l'assaig *Los fantasmas de Dickens*. El famós novel·lista anglès no va destacar només per les obres victorians de crítica social (*La petita Dorrit*, *Oliver Twist*, *El casallot...*), també ho va fer com a gran narrador de terror i d'històries sobrenaturals. Els fantasmes de Dickens es passen per moltes de les seves obres, com ara *Cançó de Nadal*, *El somni d'un infant amb una estrella*, *El misteri d'Edwin Drood*, *El guardavies*, *El fantasma en l'habitació de la casada*, *La casa encantada*, etcètera.

Aliaga explora la biografia de Dickens per esbrinar què hi ha en ella de sobrenatural i extreu els fantasmes, els àngels, els apareguts... que es belluguen dins de les seves grans obres i de les narracions. Aliaga analitza el paper de la mort en l'obra del novel·lista anglès, el mesmerisme (antecedent de la hipnosi), les supersticions, els misteris i tot el món fantasmagòric. L'autor de l'assaig, escriu: "Els relats de fantasmes de Charles Dickens es basen en la introducció d'una variable que l'autor considera fantàstica (el fantasma) en

LOS FANTASMAS DE DICKENS David Aliaga

Editorial: Base
(Barcelona, 2012)
Pàgines: 110
Preu: 15 euros

un entorn realista (l'Anglaterra del segle XIX). L'espectre hi apareix com un element que distorsiona el context conegut pel lector. Com que la voluntat de l'escriptor és que, tot i la presència fantasmal, el seu conte resulti versemblant, està obligat a imaginar com encaixaria en la societat que l'envolta l'aparició d'una ànima en pena i plantejar la seva hipòtesis en el relat."

Definitivament estem davant d'un magnífic assaig literari sobre un dels escriptors més importants de la història de la literatura universal. *